Települési Értéktár Mezőberényben

A Városháza 1901-ben neoklasszicista stílusban épült Orlai Petrics Soma szülőháza helyén.

Kedves Olvasó!

Mezőberény Város nevében tisztelettel köszöntöm Önt. Településünk számtalan értékkel büszkélkedhet, melyek egy kis részét e kiadványban megtekintheti. Azonban még rengeteg érték vár regisztrálásra, sőt olyanok is akadnak, amik felfedezése a következő időszakok feladata lesz. Köszönöm, hogy érdeklődéssel fordult kiadványunk felé, s egyben kérem, jelezze, ha tudomással bír olyan dolgokról, amelyek helyi értéktárba kerülését indokoltnak tartja!

Siklósi István polgármester

A Wenckheim család uradalmi kastélya az 1800-as évek elején épült copf-empire stílusban.

A Körös menti területet kedvező fekvése miatt a kőkori ember is lakóhelyének választotta. Számos erre utaló leletet találtak a régészek. A magyarság letelepedésével új korszak kezdődött a település történetében is, hiszen ebben az időszakban alakult ki a későbbi Berény nevű Árpád kori falu. A tatárjárás alatt feltehetően elpusztult, és Berend fia Márton, Békési várispán telepítette újra.

A török hódoltság alatt Berény a Gyulai Szandzsák alá tartozott egészen elnéptelenedéséig. Az 1680-as években az állandósuló hadműveletek miatt hosszú időre újra lakatlanná vált. A harcokat követően 1702-ben az elűzött lakosok visszatértek az elhagyott falujukba, ám a megújuló település a Rákóczi-szabadságharc alatt újra elnéptelenedett.

Az 1720-as években történt a vidék tudatos benépesítése báró Harruckern János György vezetésével, amely a XVIII. század közepéig folytatódott. Az első lakosok szlovákok voltak, őket német telepesek követték, majd magyar családok is költöztek a településre. Mindegyik közösség felépítette saját templomát, elsőként a német evangélikus, ezt követően a szlovák evangélikus, majd a magyar református templom készült el. Az így létrejött terek körül alakult ki a sajátos háromközpontú település-szerkezet. Berény a háromközpontúságot - főként kulturálisan - a XX. század közepéig megőrizte. A belterület a XVIII. század végén, a XIX. század elején nyerte el jellegzetes arculatát. Az 1800-as évek első éveiben épült a Wenckheim kastély. A századfordulón alakult ki a település jellegzetes kis mezővárosi arculata. Berényben volt a megye első evangélikus gimnáziuma 1802 -1834 között. Ekkor épültek a nagyobb középületek, 1887-ben a Magyar Király Szálló, 1901-ben a városháza. Az elmúlt évszázad második felétől folyamatos fejlődés volt jellemző a város életére.

A gazdag történelmi múltra visszatekintő települést 1989-ben avatták várossá.

HARCOLNAK ELLENED
DE NEM BÍRNAK VELED
MERT ÉN VELED LESZEK,
ÉS MEGMENTELEK -
ÍGY SZÓL AZ ÚR
JEREMIÁS 1. 19
TÖRTÉNELMI ÉS
TISZTELETTEL EMLÉKEZVE
AZ 1956-BAN BUDAPESTRŐL
KITELEPÍTETT CSALÁDOKRA
ÉS AZ ŐKET EMBERSÉGGEL
BEFOGADÓ MEZŐBERENYIEKRE

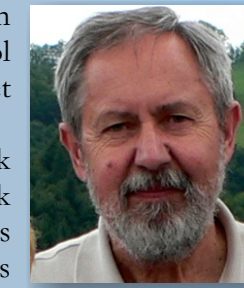

Kossuth Lajos
1802 – 1894

BETHLEN GÁBOR
1580–1629
ERDÉLY FEJEDELME
A MAGYAR FÜGGETLENSÉG
BAJNOKA
A VALLÁSSZABADSÁG
VÉDELMEZŐJE
REFORMÁTUS HITÜNK
HŐSE
JELMONDATA:
„HA ISTEN VELÜNK,
KI LEHET ELLENÜNK”
RÓM. 8. 32.
MEZŐBERÉNYI REF. EGYHÁZ
1980. NOV. 15.

Tisztelt Érdeklődő!

Örömmel mutatjuk be Települési Értéktárunk tevékenységét ezen kiadványon keresztül is, egyben hívjuk látogatóba állandó kiállításunk megtekintésére városunk helytörténeti gyűjteményébe, ahol megnézheti az értéktárba felvett értékek gazdag bemutatóját, emellett bepillantást nyerhet városunk múltjába is.

Mezőberény Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2013-ban – Békés megyében az elsők között – hozta létre Települési Értéktár Bizottságát. Az Értéktár létrehozásával vállalt célunk feltárni és bemutatni Mezőberény sokszínű tárgyi, szellemi, gazdasági, turisztikai, kulturális örökségének kincseit. Mindezt bekapcsolni a település, a megye tudatába, értékké tenni magunk és mások számára, gazdagabbá tenni a helyi létet, nem csak ezen értékek felmutatásával, de e hatalmas tárgyi és szellemi örökség, valamint a nap mint nap keletkező új értékek köré szervezett események, rendezvények szervezésével az "élményszerű megélés" lehetőségét biztosítani a résztvevők számára. Bátran éltünk a média által nyújtott lehetőségekkel a rendezvényeink, és a mindennapi tevékenységünk bemutatásában is.

Munkánk eredményességet mutatja, hogy szakmai konferenciákon adhattuk át tapasztalatainkat. Számos meghívást kaptunk értéktári tevékenységünk bemutatására. A legnagyobb elismerés azonban az, amikor a helyben lakók ismerik el munkánkat azzal, hogy újabb és újabb értékek felvételét kérik értéktárunkba.

Kiadványunk célja nem csak az eddig végzett értékmegőrző tevékenységünk rövid összefoglalása, hanem biztatás, hívás is egyben a közös munkára. Tisztelt Érdeklődő, várjuk tehát Önt is, javaslatait is értékmegőrző, értékteremtő tevékenységünkhöz!

a Mezőberényi Települési Értéktár Bizottság nevében: *Körösi Mihály* elnök

Kárpát-medence Nemzeti Értékei és Hungarikumai Kiállítás és Vásár
XIV. Csabai Sörfesztivál és Csülökparádé
2014. június 13-15.

A Települési Értéktár Bizottság a három-napos rendezvényen ízelítőt adott Mezőberény helyi értékeiből.

Rólad, rólunk, értünk!
szakmai konferencia
2014. szeptember 23. Békéscsaba

A találkozót elsősorban a közművelő-désben dolgozó szakembereknek hozták létre egy-egy kiemelt témát választva. A találkozó során a Települési Értéktár Bizottság elnöke, Körösi Mihály mutatta be a megyében elsők között létrejött bizott-ságot, és beszélt a közel egy éves munka tapasztalatairól.

Mezőberény az elsők között

2014. augusztus 18. Mezőberény

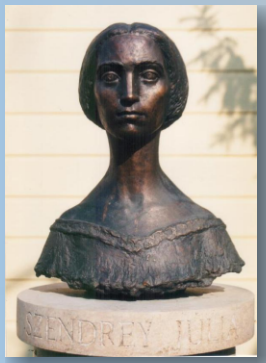

A Települési Értéktár Bizottság szakmai napja és kiállítása, amely az értéktárban már szereplő, illetve a felvételi folyamatban lévő helyi értékeket mutatta be. Az értéktár bemutató nem csak kiállítás, hanem szakmai nap is volt, ahol a gyűjtőmunkával foglalkozó, megyéből érkezett szakemberek is jelen voltak. A kiállítás jelenleg az OPSKK Muzeális Gyűjteményében látható.

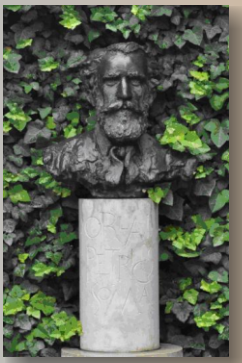

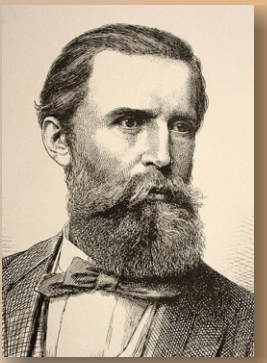

SZENDREY JULIA

Az agrárium szellemi termékei és tárgyi javai - beleértve az erdészet, halászat, vadászat és állategészségügy területét -, különösen a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek, a borászat, továbbá az állat- és növényfajták.

FAMÍLIATÉSZTA PRIMA LEBBENCS

A lebbencsként alakított tészta a századforduló parasztkonyháiban még sokfelé gyakori volt, de ezt a nevét csak az Alföldön ismerték. A Famíliatészta Élelmiszeripari és Kereskedelemi Kft. üzemeiben adalék és tartósítószer nélkül készül. Kiváló minőségű, tradíciókat őrző, 100%-ban magyar termék.

FAMÍLIATÉSZTA PRIMA EPERLEVÉL

Az eperlevél a magyar gasztronómiában közkedvelt tésztafélének számít, melyet az eladási adatok is igazolnak. Más nemzet gasztronómiájában hozzá hasonlót sem találunk. A magyar gasztrokultúrában az ököruszály leves elengedhetetlen levesbetétje. Prémium minőségű, házi jellegű termék.

FAMÍLIATÉSZTA PRIMA SODORT CSIGATÉSZTA

A csigatészta nem hiányozhatott az alföldi lakodalmak menüjéből. Elkészítése fontos része volt a menyegzői előkészületeknek. Nevezték lúdgégének, bordástésztának és csigának is. A sodrott csigatészta házi jellegű, napjainkban is értéket képvisel minden húslevesben. Tradíciókat őrző, 100%-ban magyar termék.

FAMÍLIATÉSZTA PRIMA TARHONYA

A tarhonya kifejezést a rostán átmorzsolt, gömbölygetett tésztára először a 18. század végén kezdték használni. A tarhonya őse valószínűleg Perzsiából származik, ahonnan a törököknek köszönhetően jutott el hazánkba valamikor a 16. vagy 17. század folyamán. Hazánkban legelőször főleg az Alföldön terjedt el.

BERÉNYI BECSINÁLT LEVES

A becsinált leves egy évszázada a háromnemzetiségű – magyar, német, szlovák – helyi lakosság tradicionális étele. Fogyasztható akár egytálételként, akár ünnepi fogás leveseként. A Tópart Étterem és Panzió specialitása.

TÓTH SZÓDA

A Hungarikummá nyilvánított szódavíz magyar találmány. Az eredeti technológiai eljárással készített Tóth Szóda fontos szerepet játszik e termék népszerűsítésében. Évtizedek óta megfelelő minőségben látja el Mezőberényt és a környező településeket szódavízzel. Városunk hírnevét öregbíti.

BERÉNYI MÉZ

AKÁCMÉZ

Az akácot a 18. században telepítették hazánkba, elsősorban az alföldi futóhomok megkötésére. Az alföldi gyűjtésű akácméznek a talaj minősége miatt magasabb ásványi anyag tartalma van, mint a hegyi akácnak. A több mint 40 éves szakmai tapasztalatnak köszönhetően a Berényi Méz akácméze kedvelt, jó minőségű, országos szinten is elismert termék.

REPCEMÉZ

A repceméz gyorsan kristályosodó fajtaméz, krémesítésre a legalkalmasabb. A mézek közül az egyetlen enyhén lúgos kémhatású fajta, ezért a gyomorsav-túltengés jó ellenszerének számít.
2011-ben az országos mézversenyen „Év Méze” minősítést kapott.

BERÉNYI MÉZ

NAPRAFORGÓMÉZ

A napraforgó Magyarország egyik legfontosabb szántóföldi növénye. Méze savas hatású, íze miatt a mézek közül ez a legalkalmasabb a mézeskalács, és mézes sütemények készítésére. Tipikusan térségünkre jellemző fajtaméz, a mezőberényi gazdák is jelentős területen vetnek napraforgót.

SELYEMFŰMÉZ

A selyemkóró, vagy selyemfű leginkább az Alföld homokos részein fordul elő. Méze selymes színű, kellemesen friss illatú, zamatos fajtaméz. Lassan kristályosodó desszertméz. Fogyasztása önmagában is ajánlott, de húsok pácolásához és raguk ízesítésére is kiváló. Magas fertőtlenítő hatással rendelkezik. Mivel a virág pollentartalma nagyon alacsony, ezért pollenallergiások is fogyaszthatják. 2013-ban Hagyományok-Ízek-Régiók (HÍR) védjegyet kapott.

LIMO ÜDÍTŐITALPOR

Az országosan ismert és kedvelt üdítőitalpor története egészen 1965-ig nyúlik vissza. 50 éve változatlan recept alapján, természetes alapanyagokból, háromféle ízben – citrom, narancs és eper – készül. Kizárólag magyar anyagokat használnak fel a készítésénél, ezzel is biztosítva a hazai termék elnevezést. 17 éve gyártják Mezőberényben.

„KOJAK" NYALÓKA

Az országosan ismert és kedvelt csokoládés gömbnyalókát az 1960-as évek óta gyártják, változatlan receptúra alapján és változatlan csomagolásban kerül a boltok polcaira. A 17 éve Mezőberényben gyártott édesség külföldi piacokra is eljutott, öregbítve ezzel hazánk és nem utolsó sorban Mezőberény város hírnevét. A tojásfehérjehabbal lazított, csokiba mártott nyalókát máshol a világon nem gyártják.

ADAMIK-FÉLE MEZŐBERÉNYI HÁZIKOLBÁSZ

Békés megye a kolbász hazája. Az Adamik-féle kolbász hagyományos módon készül, igazi házi készítésű termék. Magyar alapanyagokból, saját termesztésű fűszerek hozzáadásával, nagy munkával és még nagyobb odafigyeléssel készül. Adalékanyagot, színezéket, tartósítószert nem tartalmaz. A tartósító eljárás, a füstölés, saját füstölőben bükkfa fűrészpor felhasználásával történik.

A MEZŐBERÉNYI KOVÁCS-FÉLE HÁZIKOLBÁSZ

A kolbász Európa-szerte ismert étel, szerves része a magyar konyhának. A Kovács-féle házikolbász gondos odafigyeléssel, hagyományos módon, családi receptúra alapján, magyar alapanyagokból, tartósítószer és színezék felhasználása nélkül készül. Termékeiket többször bemutatták a Csabai Kolbászfesztiválon, amelyek a rendezvény rendszeres díjazottjai. A Kovács-féle házikolbász Békés megye közkedvelt íze.

MEZŐBERÉNYI SAVANYÚSÁG

A savanyúság Európa-szerte ismert étel. A magyar gasztronómiai hagyományokban is fontos szerepet tölt be. Szívesen fogyasztjuk főételek mellé, magas vitamin- és rosttartalmuk miatt egészséges. A Kis Sándor-féle mezőberényi savanyúságok saját termesztésű alapanyagokból, házias fűszerezéssel készülnek.

A tudományos és népi megelőzés és gyógyászat, természetgyógyászat szellemi termékei és tárgyi javai, különösen a gyógyszerek, gyógynövények, gyógyhatású készítmények, gyógyvíz- és fürdőkultúra.

MEZŐBERÉNY GYÓGYNÖVÉNYKINCSE

Mezőberény természeti adottságai kiváló körülményeket biztosítanak a vadontermő gyógynövényeknek. Beltartalmi értékük a legmagasabb minőséget képviselik. Nagyobb mennyiségben közel 30 féle vadontermő gyógynövény fordul elő a város környékén. A háromnemzetiségű város gyógynövénykincse szerves része értékeinknek.

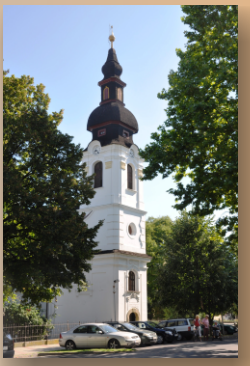
A EZŐBERÉNYI KÁLMÁN FÜRDŐ

A mezőberényi Kálmán Fürdő vize alkálihidrogén-karbonátos termálvíz, más néven hévíz. Olyan rétegvíz, amelynek hőmérséklete meghaladja a 30 °C-t. Segíti az ízületi panaszok, mészhiánnyal kapcsolatos betegségek, mozgásszervi megbetegedések és reumatikus panaszok megszüntetését. A fürdő lehetőséget nyújt a pihenésre, helyszínt biztosít az úszásoktatás, szabadidős tevékenységek, pl. aquafitness számára.

A környezettudatos építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt épített (mesterséges) része, amely elsődlegesen az egyéni és közösségi lét feltételeinek megteremtését szolgálja; valamint az ember körülvevő környezet fenntartásához kapcsolódó szellemi termékek.

MEZŐBERÉNYI I. KERÜLETI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG TEMPLOMA

A német evangélikusok 225 évvel ezelőtt 1789-ben, a tolerancia korában építették fel templomukat. Az elmúlt több mint két évszázad során megőrizte eredeti jellegét. Építészeti sajátosságával központi helye lelki, szellemi örökségünknek is. Az ország egyetlen zsindelyfedésű evangélikus kőtornya. Mezőberény egyik legértékesebb épülete.

MEZŐBERÉNYI II. KERÜLETI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG TEMPLOMA

A törökök kiűzése után 1723-ban a Felvidékről betelepülő szlovák evangélikusok alapították az Evangélikus Egyházat Mezőberényben. 1793-ban kezdték építeni kőből és téglából a jelenleg is meglévő, ma már műemlékké nyilvánított templomot. Kelet-Magyarország legkiválóbb orgonája itt található.

MEZŐBERÉNYI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG TEMPLOMA

A Mezőberényi Református Egyházközség temploma 1804-ben épült, copfstílusban. Teljes felújítása 2011-ben kezdődött és 2014-ben fejeződött be.
Az épület a tájékozódást segítette, torony iránt haladva a látogató könnyen eljuthatott a település központjába. A Mezőberényi Református Egyház temploma helyi védettség alatt álló egyedi érték.

MEZŐBERÉNYI SZŰZ MÁRIA SZENT NEVE ÉS SZENT JÓZSEF TEMPLOM

Az eklektikus stílusú Római Katolikus templom - az Amerikában letelepedett Fejérváry család kezdeményezésére - 1886. szeptember 14-én készült el Borsinszky Lajos, körösladányi mérnök tervei alapján. A plébánia temploma a Fejérváry család adománya, helyi védettség alatt álló egyedi érték.

BERÉNY ÉTTEREM ÉS SZÁLLÓ ÉPÜLETE

Mezőberény központjában található az 1887-ben szállodának és étteremnek épült Berény Király Szálló, mai nevén Berény Étterem és Szálló. Azóta is folyamatosan étteremként, szállodaként működik, eredeti stílusát megtartva őrzi a múlt építészetét.

A MEZŐBERÉNYI WENCKHEIM-FEJÉRVÁRY KASTÉLY

A copf-empire stílusban épült kastély 1806-ban készült el id. Cziegler Antal építőmester munkájának köszönhetően. 14 szobája, két kamrája, egy nagy konyhája és 20 holdas parkja volt. Az 1830-as években báró Festetics Vincéné, Wenckheim Franciska bárónő leánynevelő intézetet létesített a kastélyban. Szendrey Júlia is a jóhírű mezőberényi leánynevelő intézet növendéke volt. A 2. világháború alatt kaszárnyaként működött, majd az 1948-as államosítása után, iskolát alakítottak ki benne. A kastély napjainkban az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ Muzeális Gyűjteményének ad otthont.

Az ipari termelés - beleértve a kézműipart, kézművességet is - szellemi termékei és tárgyi javai, különösen az egyes technológiák, technikák, berendezés-, gép- és műszergyártás, műszaki eszközökkel végzett személy- és áruszállítás.

VRBOVSZKI-FÉLE KOCSIGYŰJTEMÉNY

A **FÉDERES KOCSI**t elsősorban személyszállításra használták, de jól megfért rajta a piacon beszerzett áru is.

A **LŐCSÖS KOCSI** a mezőgazdasági munkáknál az eke, a vetőmag, a betakarított termény szállításakor került elő.

A **HINTÓ** a nyári, az **ÚRI SZÁNKÓ** a téli közlekedés eszköze volt a jómódú gazdáknál.

A **VETŐGÉP** egy ma is működő, a sortávolságtól függően max. 14 sor bevetésére alkalmas mezőgazdasági eszköz, mellyel lucernát, búzát, rozst, kukoricát vetettek. Ezek a teher- és szállítóeszközök az 1900-as évek első felének kisparaszti és úri életformáját idézik, elemei még itt-ott fellelhetők az országban, de ilyen jó állapotban ritkán fordulnak elő.

VASÚTMODELL KÉSZÍTÉS

A vasútmodellezés olyan hobbitevékenység, amelynek célja a vasúti üzem egészének vagy valamely részletének a modellezése és a terepasztal vasúti üzemszabályai szerinti működtetése. Komócsin Imre 1986-ban kezdett a vasútmodellezésbe, azóta számos rangos kiállításon, versenyen vett részt. A modellkészítés folyamatát évről évre tökéletesíti.

A kulturális örökség szellemi és tárgyi javai, különösen az irodalom, a tudomány, a népművészet és népi kézművesség, néprajz, filmművészet, iparművészet, képzőművészet, táncművészet és zeneművészet; továbbá a védett ingatlan értékei, különösen a nemzeti vagyon körébe tartozó, kiemelkedő értékű műemlékek és régészeti lelőhelyek, nemzeti és történelmi emlékhelyek, világörökségi helyszínek.

KISZELY JÁNOSNÉ HÍMZŐ, NÉPI IPARMŰVÉSZ, A NÉPMŰVÉSZET MESTERE ALKOTÓ, KÖZÖSSÉGTEREMTŐ, HAGYOMÁNYÁPOLÓ ÉS ÁTÖRÖKÍTŐ TEVÉKENYSÉGE

Kiszely Jánosné értékgyűjtő, átörökítő, alkotó és hírnevet hozó, közösségteremtő, valamint a népi kultúra terjesztésében kifejtett tevékenysége, a városnak adományozott zsűrizett kézimunkái, Mezőberény és Békés megye népi hímzéskultúrájának olyan kihagyhatatlan alkotórésze, melynek megkérdőjelezhetetlenségét számos rangos díj és elismerés bizonyítja.

1983. Gránátalma díj Mezőberényi gyapjú hímzés feldolgozásáért
1988. Művelődési Miniszteri Dicséret
1998. Népművészet Mestere cím
1999. Mesterremek díj
2007. „Életfa" Békés Megye Népművészetéért díj
2006. A népművészet mestereként is kifejlett napjainkig megnyilvánuló tevékenységéért, a városért végzett kiemelkedő értékmegőrző és értékmentő munkájáért „Mezőberényért" kitüntetés
2011. Miniszteri Dicséret szűcshímzések továbbéltetéséért

MEZŐBERÉNYI SZŰCSHÍMZÉSEK

Mezőberény háromnemzetiségű (magyar, szlovák, német) lakosságának egyik legkarakteresebb viseletdarabjai a szűcsök által készített bőr bundák és ködmönök voltak. A rajtuk található szűcshímzések árulkodtak a ruhadarab készítőjéről, díszítőjéről és annak viselőjéről egyaránt. Egy-egy nemzetiség hímzésének meghatározó minta- és színvilága volt. Az egyik kiemelkedő gyűjtő, alkotó Kiszely Jánosné Népi Iparművész. A szűcshímzések gazdagítják a mezőberényi, a Békés megyei valamint a magyar nemzeti kultúrát.

MEZŐBERÉNYI SZŐRHÍMZÉSEK

Az alföldi szőrhímzések népi vászonhímzéseink jellegzetes csoportját alkotják. A gyapjú feldolgozásának fejlett gyakorlata alakult ki Mezőberényben a magyar, a szlovák és a német közösségekben egyaránt. A gyapjúfonalat hímzésre is használták. Mára már csak néhány megmaradt párnavég őrzi az egykori díszítő hagyományok emlékét, és teszi teljesebbé a Mezőberény népművészetéről alkotott képet.

MEZŐBERÉNYI FEHÉRHÍMZÉSEK

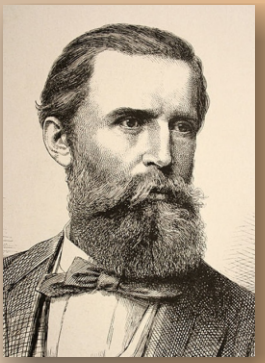
Mezőberény lakói a ki- és betelepítések, a megélhetési vándorlások miatt gyakran változtatták lakóhelyeiket, így a szűcshímzésen kívül nem alakult ki egységes népviseleti színes hímzés. Fehér hímzéssel viszont több viseleti ruhadarabon és lakástextilen is találkozhatunk.
Nagy büszkeség, hogy Mezőberény magáénak mondhat egyfajta fehérhímzést meghatározott öltéstechnikáival, jellegzetes mintáival, azok elemeivel.

MEZŐBERÉNYI TAKÁCS SZŐTTESEK

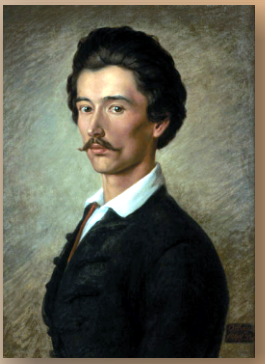
A mezőberényi takácsok munkáikkal nagyban hozzájárultak Mezőberény textiliparához, annak fejlődéséhez. A takácsok hatása érezhető a paraszti szövőknél is. Az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ Muzeális Gyűjteményében számos szőttes őrzi a takácsmesterek tevékenységét.

ORLAI PETRICS SOMA ÉLETMŰ

Orlai Petrics Soma festőművész több szállal is kötődik Mezőberényhez. 1822. október 22-én városunkban született, itt végezte középiskoláit is. A magyar festészet megújítója, Munkácsy Mihály támogatója, „Milton”-jával témaadója is. Ő a legismertebb Petőfi portrék festője. Életműve meghatározó jelentőségű nem csak Mezőberény, de hazánk számára is.

PETŐFI SÁNDOR ÉLETMŰ

Petőfi Sándor országos jelentőséggel bíró életműve meghatározó érték Mezőberény számára. Valóságos kultusza van Mezőberényben Petőfi Sándornak. A baráti és rokoni szálak, a városunkban tett sűrű látogatások számos emléket hagytak hátra, intézmény és utca hordozzák nevét, szobrok, emléktáblák, festmények hirdetik halhatatlanságát.

BARTÓKI JÓZSEF ÉLETMŰVE

Bartóki József Gábor tanár, festőművész. Stílusára a realisztikus ábrázolás jellemző. Gondolatait leginkább olajtechnikával tudta kifejezni. Foglalkozott plasztikával és grafikával is. Élete végéig festett, különleges tus-technikával grafikai sorozatot készített, bronzba öntötte a Berényi templomtornyok című plakettjét. Művészete Mezőberény büszkesége.

DR. BAK MIHÁLY ÉLETMŰVE

Dr. Bak Mihály orvos, szülész-nőgyógyász, fogszakorvos az 1940-es évektől az 1980-as évekig Mezőberény közegészségügyének meghatározó egyénisége. Nevéhez fűződik a különböző szűrővizsgálatok (szemészeti, fogászati) beindítása, az iskolaorvosi ellátás kialakítása, 1949-ben a szülőotthon beindítása, az artézi kutak létesítésének szorgalmazása. Aktív közéleti tevékenységével hozzájárult a település kulturális, szellemi felemelkedéséhez, tudományos értekezései a hazai szaksajtón kívül külföldön is megjelentek.

DEBRECZENI JÁNOS MUNKÁSSÁGA

Debreczeni János Népi Iparművész, a Népművészet Mestere lakóhelye és környéke szőtteseit kutatja, modern lakáskultúrába illő darabokat készít. A térségben egyedül rendelkezik fonalfestődével, ahol a hagyományos kézi technológiával, matringban festik a fonalat kis tételekben is, a kívánt színekre. Szőtteseire az egyszerűség és a visszafogottság jellemző. Alapanyaguk pamut, len és kender. Tevékenysége a helyi értéktárat gazdagítja. Számos elismerésben részesült, munkáját több kitüntetéssel ismerték el.

1989. Népi Iparművész cím
2003. Csokonai Vitéz Mihály közösségi díj
2005. XVII. Országos Szőttes pályázaton különdíj
2008. XIV. Országos Népművészeti Kiállításon ezüst oklevél
2008. XVIII. Országos Szőttes pályázaton különdíj
2009. Köztársasági Arany Érdemkereszt
2012. Népművészet Mestere díj

Remek díjas termékei
2010. Táblás szőttes termékcsalád
2011. Törtsávoly szőttes termékcsalád
2013. Kétszínoldalas függöny és ágytakaró

VÁRADI LÁSZLÓNÉ MUNKÁSSÁGA

Váradi Lászlóné mezőberényi népi bőrműves alkotásaival a Békés megyében élő és alkotó kiemelkedő népi bőrművesek táborába tartozik. Tárgyain a bőrműves mesterség szinte minden technikáját alkalmazza a szironyozástól a domborításon át a rátétekig. Kiváló minőségű alkotásaival hozzájárul az élő népművészet, a népi bőrművesség, Mezőberény és Békés megye hírnevének öregbítéséhez.

BERÉNYI NÉPDALKÖR TEVÉKENYSÉGE

A Berényi Népdalkör elődje a Mezőberényi Pávakör, a 79 évet megélt Daloskör, Vegyeskar, Kórus, vagy ahogy a tagok nevezték, Dalárda. Már létében is városunk zenei életének örökkévalóságát hirdeti. Legfontosabb feladatuk a népzene ápolása, művelése, a népdalok szép, kifejező éneklése volt, és ma is az. Nem feledkezik meg múltjáról, amelyből jövőt épít, valamint jeles eseménnyel, Dalostalálkozóval gazdagítja városunk kulturális életét.

DEBRECZENI JÁNOSNÉ VISELETKÉSZÍTŐ

Debreczeni Jánosné Népi Iparművész, a Népművészet Mestere. A mai kor követelményeinek megfelelően nagy biztonsággal alkalmazza munkáin szülővárosa magyar, szlovák és német motívumait. Viseletkészítéssel Mezőberényben rajta kívül más nem foglalkozik, tevékenysége hiánypótló. Nélküle a régi viseletek átörökítése az utókor számára nem történne meg.

PATIKAMÚZEUM

A mezőberényi patikamúzeum a megye egyik legpatinásabb gyógyszertári múzeuma. A jelenlegi Oroszlán Gyógyszertár adott helyet az 1899-ben Hacskó Lajos okleveles gyógyszerész által alapított régi gyógyszertár berendezési tárgyainak. A tölgyfa bútorokból, patikai porcelán- és csiszolt üvegtégelyből álló berendezés a legpatinásabb magyar gyógyszertári reliktuma. A berendezés helyi védettség alatt álló egyedi érték.

RÁCZ JÁNOS ROMA SZÁRMAZÁSÚ FESTŐ MUNKÁSSÁGA

Rácz János Mezőberény egyik legismertebb és legszorgalmasabb cigány származású festőművésze. Egyedi stílusban jeleníti meg Mezőberény tanya világát, a cigány kisebbséget és köznapi életüknek eseményeit, jeleneteit. Alkotásai megtalálhatók magángyűjteményben és intézményekben is.

MEZŐBERÉNYI MŰVÉSZTELEP

2012 óta működik városunkban művésztelep, amelynek célja a kortársművészet megismertetése, népszerűsítése, támogatása, továbbá egy helyi kortársművészeti gyűjtemény alapjainak megteremtése. A művésztelepek ideje alatt lehetőség nyílik találkozni, beszélgetni az alkotókkal, megismerni a készülő munkák, sorozatok mögöttes koncepcióját, bepillantani az alkotás folyamatába. A program minden alkalommal egy kiállítással zárul.

TÓTH SÁNDOR FAFARAGÓ HAGYOMÁNYŐRZŐ TEVÉKENYSÉGE

Tóth Sándor Népi Iparművész, a Népművészet Mestere munkáira a békés megyei, főként a mezőberényi faragó hagyományok továbbéltetése jellemző. A bútorkészítést vallja elsősorban szakterületének. Alkotásait rendszeresen zsűrizteti, állandó résztvevője az országos népművészeti pályázatoknak. Feldolgozásai számos díjban részesültek, munkáját több kitüntetéssel ismerték el.

1982. Népművészet Ifjú Mestere díj
1986. Népi Iparművész cím
1988. Pro Renovanda Cultura ösztöndíj
1994. Népművészet Mestere díj
2005. Békés Megye Népművészetéért díj
2010. Gránátalma-díj
2010. „Életfa" Békés Megye Népművészetéért díj
2013. Csokonai Vitéz Mihály Alkotói díj

GULYÁS IMRÉNÉ MUNKÁSSÁGA

Gulyás Imréné 1960 óta foglalkozik a szőttes és gyapjúszőnyegek tervezésével, megalkotásával. Arra törekszik, hogy e népi mesterségeket tovább adja a felnövekvő nemzedékeknek. Tevékenysége a helyi értéktárat gazdagítja.

BERÉNY TÁNCEGYÜTTES HAGYOMÁNYÁPOLÓ TEVÉKENYSÉGE

A Berény Táncegyüttes a „Leg a Láb“ Alapfokú Művészeti Iskola és az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ közös csoportja. Rendszeres fellépői, közreműködői a városi eseményeknek. Számos közösségteremtő és -építő eseményt szervez, bonyolít le. A környékbeli kulturális élet meghatározó szereplője.

FOLKBÁL MEZŐBERÉNYBEN „LEG A LÁB“ AMI ÉS A BERÉNY TÁNCEGYÜTTES SZERVEZÉSÉBEN

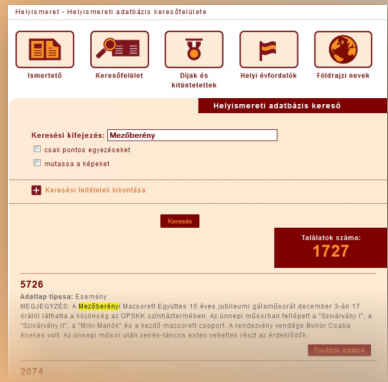

Táncos összejövetel, mulatság, élő zenés táncház, amit 2004 óta folyamatosan évről évre a „Leg a Láb“ Alapfokú Művészeti Iskola és a Berény Táncegyüttes Egyesület szervez. Kiváló alkalom, hogy a táncos és nem táncos generációk, gyerekek és szülők együtt szórakozzanak, értéket őrizzenek és teremtsenek egyben.

„HÚSVÉTI LOCSOLKODÁS ÉS BÁL“ A BERÉNY TÁNCEGYÜTTES ÉS UTÁNPÓTLÁS CSOPORTJAINAK ALKOTÁSA

2001-ben a „Leg a Láb“ Alapfokú Művészeti Iskola megalakulásával újra aktív néptáncos élet lett Mezőberényben, s egyben újjászületett egy hajdani húsvéti szokás. A táncos fiúk viseletet öltenek, megfogadott zenekarral lovas kocsin, vízzel megtöltött vedrekkel, zeneszóval, énekelve végigjárják a néptáncos lányos házakat. Az estét locsolóbál, táncház zárja.

MEZŐBERÉNY HELYISMERETI ADATBÁZIS

Mezőberény számtalan értéket rejt és kínál. Az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ Könyvtára már évekkel ezelőtt felismerte a jövő nemzedéke számára megőrzendő értékek fontosságát, ezért létrehozta az „MBER" helyismereti adatbázist, mellyel megteremtette Mezőberény Települési Értéktárának alapjait. A helyismereti adatbázis helyismereti kutatási területen is magas értéket képvisel.

MEZŐBERÉNY II. KERÜLETI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG TEMPLOMÁNAK ORGONÁJA

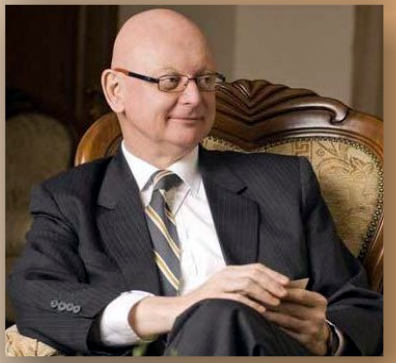
A mezőberényi 28 regiszteres orgona több mint 150 éve szolgálja a gyülekezetet és a hallgatóságot. 1856-ban Saskó Márton brezovai orgonaépítő mester készítette. Teljesen mechanikus szerkezetét és sípművét szinte érintetlenül hagyták az építése óta. A hangszer országos szinten is ritkaságnak számít.

MÁRTON-NAPI LAMPIONOS FELVONULÁS MEZŐBERÉNYBEN

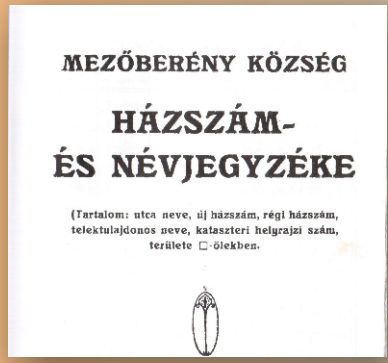

A „Katicabogár” Evangélikus Német Nemzetiségi Óvoda óvodapedagógusai a német nyelv megismertetése mellett a német nemzetiségi hagyományok ápolására is törekednek. A lampionos felvonulás egész várost érintő esemény, több száz vonuló vesz rajta részt, gyerekek, felnőttek, családok, barátok. Az utóbbi években szomszédos településekről és távolabbról is érkeztek látogatók, hogy továbbvigyék a hagyományt, amely közösséget épít és formál, kulturált szórakozási lehetőséget nyújt.

BAYER MIHÁLY MUNKÁSSÁGA

Bayer Mihály diplomata, nagykövet Mezőberényben született. Magyarország egyik legtapasztaltabb diplomatájaként számos helyen szolgálta hazáját. Meghatározó tagja volt a magyar-izraeli kapcsolatok helyreállításért létrehozott szakértői munkacsoportnak. Nevéhez fűződik a magyar-kínai bilaterális emberi jogi párbeszéd koncepciójának kidolgozása és az együttműködés létrehozása. A budapesti Nabucco csúcsértekezlet szervezője volt. Munkájának köszönhetően a magyar olajipar olajkutatási koncessziós jogokhoz jutott a Jemeni Köztársaságban. 2014 óta Mezőberény díszpolgára.

MEZŐBERÉNY KÖZSÉG

HÁZSZÁM-
ÉS NÉVJEGYZÉKE

(Tartalom: utca neve, új házszám, régi házszám, telektulajdonos neve, kataszteri helyrajzi szám, területe □-ölekben.

„MEZŐBERÉNY HÁZSZÁM-ÉS NÉVJEGYZÉKE“; „ÖSSZEÍRÁSOK A XVIII. SZÁZADI MEZŐBERÉNYBŐL“; „HÁZHELYEK TELEKKÖNYVE 1857"; „EGY, KÉT, HÁ…TESTNEVELÉSI JÁTÉKGYŰJTEMÉNY“ KÖTETEK

A Mezőberény Házszám- és Névjegyzéke az eredeti adatok mellett rövid áttekintést nyújt a belterület fejlődéséről, az utcák elnevezésének változásairól az elmúlt 150-160 évben. Az 1857-ben készült „Házhelyek telekkönyve” a belterület valamennyi házát, templomát és egyéb épületét tartalmazza számozás szerint. A kiadványokat Henger Péter szerkesztette. Tóth Olivér „Egy, két, há…” testnevelési játékgyűjteménye kiegészíti és segíti az iskolában és az iskolán kívül gyerekekkel, vagy akár felnőttekkel foglalkozók munkáját. A kötetek a Mezőberényi Helytörténeti és Tájvédelmi Egyesület gondozásában jelentek meg.

TÓPART VENDÉGLŐ ÉS PANZIÓ NEMZETISÉGI SZÍNTEREI ÉS BERENDEZÉSEI - ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁS

A konferencia terem és négy lakószoba Mezőberény nemzetiségi hagyományainak, szokásainak, életmódjának megfelelően van berendezve. Hagyományos, főleg a 19-20. század hangulatát idéző eredeti német és szlovák bútorok, kiegészítők találhatók a helyiségekben.

MEZŐBERÉNYI SZLOVÁK NŐI VISELET

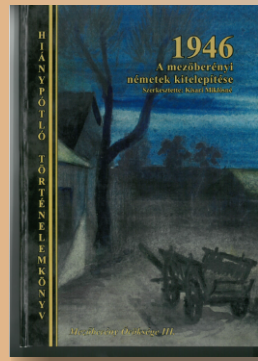

Mezőberény háromnemzetiségű település, külön színfoltot jelentett a településen a szlovákok öltözködése. Ők alkották a település legzártabb közösségét, hagyományaikhoz ragaszkodtak, így a régies formákat megőrizték. A viselet egyes formai elemei, jellegzetességei erőteljesebben jelentkeztek öltözködésükben, így ruházatuk rusztikusabbnak, falusiasabbnak hatott.

VERT CSIPKE

Az iparművészet történetének alig van homályosabb fejezete, mint az, amelyik a csipke fejlődésével foglalkozik. Magyarországon a csipke, mint a női ruhák és lepedők díszítő eleme a XVI. század vége felé merült föl. Készítésének módja a XVI. századtól napjainkig nem változott. Kis Lajosné Martincsek Ilona a kézi csipkékben rejlő értékek megmentésével járul hozzá népi értékeink továbbéltetéséhez.

1951 A KITELEPÍTÉS (MEZŐBERÉNY ÖRÖKSÉGE II. KÖTET), 1946 A MEZŐBERÉNYI NÉMETEK KITELEPÍTÉSE (MEZŐBERÉNY ÖRÖKSÉGE III. KÖTET)

1946-ban a málenkij robotra el nem hurcolt német nemzetiségű, vagy nevű lakosokat vitték el Németországba. 1951-ben pedig Budapestről telepítették ki a rendszer ellenségeinek kikiáltott, minden vagyonuktól, egzisztenciájuktól megfosztott családokat, idős, egyedülálló, beteg embereket. A két kötet a két kitelepítésnek állít emléket.

MEZŐBERÉNYI HŐSÖK EMLÉKALBUMA

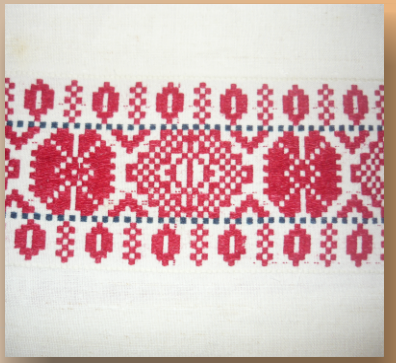
Az album 572 mezőberényi hősi halott törzslapját tartalmazza, személyi és harctéri adatokkal együtt. Az első bejegyzést József főherceg írta. Az emlékkönyv iparművészeti jelentősége a díszes, aranyozott bőrkötés, ami Kner Erzsébet, a neves könyvkötő munkája. A könyvet az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ Könyvtára őrzi.

MAGYAR SZŐTTESEK

Annak ellenére, hogy Mezőberényben a három nemzetiség (magyar, német, szlovák) egymás mellett élt, mindhárom közösség eléggé zárt volt, ezért sikerült az idetelepüléskor magukkal hozott tudást megőrizni, azt kiteljesíteni. A későbbi vegyes házasságok utáni keveredések nyomai fellelhetőek a szőttesekben is. A szövött anyagok rendeltetésének és a tervezett díszítménynek megfelelően általában két vagy négy nyüsttel szőttek a berényi magyar paraszt szövők. A mezőberényi magyar szőttesek jellemzője a díszítő motívumok egyszerűsége és a piros szín általános használata volt.

NÉMET SZŐTTESEK

Mezőberény háromnemzetiségű lakossága meglehetősen zárt, egymással össze nem házasodó, területileg is határozottan elkülönült népi közösséget alkotott. Az azonos táji adottságok révén – több vonatkozásban – a lakosság meglehetősen egységes anyagi kultúrát teremtett. Nyelvi, vallási, öltözködési vonatkozásban, az élőszóban őrzött hagyományban és a népi díszítőművészet némely ágában megőrizték önállóságukat. A berényi német szőttesek sajátossága a változatos mintakincs használata, a színekben a piros és kék dominált.

SZLOVÁK SZŐTTESEK

A középkorban Berény néven ismert, de a török világ alatt elpusztult falu a XVIII. század első harmadában települt újjá. 1723 és 1727 között előbb szlovák, majd német és végül magyar települők népesítették be a hajdani középkori falu helyét.A lakosok a népi díszítőművészet némely ágában megőrizték önállóságukat. A mezőberényi szlovákok szőttes kultúrája gazdag és változatos volt, emellett a legszínesebb is, hiszen a piros és a kék mellett a sárga szín is megjelent a díszítményekben.

HÁZASSÁG ÉS LAKODALOM A HÁROMNEMZETISÉGŰ MEZŐBERÉNYBEN CÍMŰ DOLGOZAT

A dolgozat a magyar, szlovák és német lakosság házassági és lakodalmi szokásainak hiedelmeinek bemutatásával foglalkozik az 1850-es évektől a 1970-es évekig. Tartalmát tekintve leírja a város települési és társadalmi jellemzőit, mintegy korképet mutatva a házassági és lakodalmi szokások megváltozásának magyarázatára. A néprajzi gyűjtés számára is értékes információkat, adatokat szolgáltató dolgozatot Siófoki Edit készítette..

A fizikai erőnlét és a szellemi teljesítőképesség megtartását, fejlesztését szolgáló, a szabadidő eltöltéseként kötetlenül vagy szervezett formában, illetve versenyszerűen végzett testedzés vagy szellemi sportágban kifejtett tevékenység, különösen a sportolói életművek és csúcsteljesítmények.

AZ ALFÖLD TURISTA EGYESÜLET TEVÉKENYSÉGE

Az egyesület tevékenységének célja Mezőberény és Békés megye természeti és kulturális értékeinek megismertetése túrák, túramozgalmak szervezésével. Természetjárás, gyalogos, kerékpáros túrázás, sportturisztika, terep és városi futás, teljesítménytúrák, túramozgalmak; különböző szabadidős programokat kínálnak minden korosztálynak.
Két keréken „Békésben” – Petőfi Emléktúra – 1100 Év Emlékei „Békésben” – Körös teljesítménytúrák – „Patai Mátra” teljesítménytúrák - Körös vidék teljesítménytúrázója cím

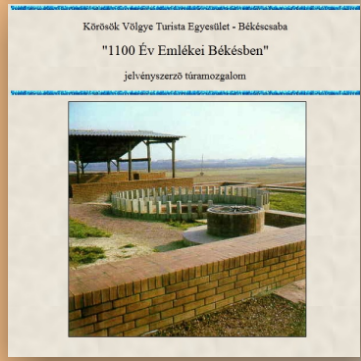
KÉT KERÉKEN „BÉKÉSBEN”

A körtúra Póstelek-Békéscsaba-Szabadkígyós-Gyula-Mezőhegyes-Orosháza-Szarvas-Mezőberény-Gyomaendrőd-Dévaványa-Ecsegfalva-Füzesgyarmat-Szeghalom-Vésztő-Geszt-Sarkad-Doboz-Békés-Póstelek útvonalon halad, érintve a megye jelentősebb látnivalóit, természeti és épített örökségeit.

Petőfi Emléktúra

Mezőberény kiemelten ápolja Petőfi Sándor emlékét, akit baráti és rokoni szálak is fűztek városunkhoz. Itt írta három versét, köztük a legutolsót „Szörnyű idők“ címmel, mielőtt utolsó útjára indult. Az Alföld Turista Egyesület minden év március 15-én emléktúrát indít a Kettős-Körös hídnál felállított Petőfi Emlékoszlophoz. Itt volt a rév, ahol Petőfi 1849. július 18-án átkelt a Körösön, hogy Bem seregéhez csatlakozzon. Ennek az eseménynek állít emléket ez a hosszú séta.

1100 év emlékei „Békésben”

Az 1100 év emlékei „Békésben” túramozgalom a millecentenárium évéhez kapcsolódik, 1996-tól folyamatosan teljesíthető. Békés megye települései közül azokat érinti, amelyek történelmi múltjuk, építészeti értékeik alapján kiemelkedő jelentőségű emlékkel bírnak. Vésztő-Mágor - Gyulai vár - Békés – Szeghalom – Szarvas - Sarkad- Kopáncs-puszta.

KÖRÖS-VIDÉK TELJESÍTMÉNYTÚRÁK

Az Alföld Turista Egyesület által 1986-tól évről évre szervezett Körös-túrák folyamatosan bővülnek. A különböző távok és teljesítési módok egyre több korosztályt érintenek. A távok mindegyike a Körös-vidék teljesítménytúrázója elnevezésű mozgalom része.

Gyalogtúrák: Váradi László emléktúra, Körös 50, Körös 30, Körös 20, Körös 10. Kerékpáros túrák: Körös 100 országúti kerékpáros teljesítménytúra, Körös 70 országúti kerékpáros teljesítménytúra. Téli gyalogtúrák: Téli Körös 30, Téli Körös 20.

PATAI MÁTRA TELJESÍTMÉNYTÚRÁK

A Patai Mátra teljesítménytúrák különböző távokkal és nehézségi fokokkal valamennyi korosztály számára testedzést és szellemi feltöltődést kínálnak, népszerűsítik és megszerettetik a természetben való gyalogos és kerékpáros túrázást, megismertetik Gyöngyöspata környékének természeti értékeit, látnivalóit.

Körös-vidék teljesítménytúrázója cím

A Körös vidék teljesítménytúrázója cím eléréséhez a három szervezet - az Alföld Turista Egyesület, a Körösök Völgye Turista Egyesület és a Rockenbauer Pál Természetbarát Kör- által rendezett, legalább három teljesítménytúra bármely résztávjának teljesítését kell igazolni. A túramozgalom célja megismertetni a résztvevőkkel a Körösök-vidékének természeti és épített értékeit, a tájegység különböző évszakokban nyújtott látnivalóit.

Mezőberényi kispályás labdarúgó teremkupa

A városlakók számára nagyon fontos, hogy lehetőségük legyen a szabadidő hasznos eltöltésére. A téli időszak egyik fontos eseménye a teremkupa, amely több hónapig versenyzési, kikapcsolódási, sportolási lehetőséget nyújt. Segíti az aktív labdarúgók felkészülését a tavaszi szezon mérkőzéseire.

IVÁNYI DALMA KOSÁRLABDA PÁLYAFUTÁSA

Iványi Dalma, a magyar női kosárlabda sport meghatározó egyénisége mezőberényi származású. 10-szeres magyar bajnok, 134-szer szerepelt a magyar válogatottban. Közben játszott az Egyesült Államokban, a Florida University, az Utah Starzz, a Phoenix Mercury és a WNBA-ben a San Antonio Silver Stars együttesében. Pályafutását a PINKK-Pécsi 424-ben zárta le. Euroliga-bronzérmes, háromszor volt tagja az Euroliga All-Star európai válogatottjának. 2015 óta Mezőberény díszpolgára.

WINTER ILONA KOSÁRLABDA PÁLYAFUTÁSA

Winter Ilona, a 267-szeres válogatott játékos Mezőberényben született. A kosárlabda sport példaértékű egyénisége. 1974-ben került a Magyar Női Kosárlabda-válogatottba, ahol 10 éven keresztül játszott. 15 évig a miskolci NB-I-es DVTK tagja volt, majd a soproni SVSE csapatához igazolt. A kosárlabda szeretete és a sport iránti alázat hatotta át egész eddigi életét. Életútja bizonyítja a mai fiatalság számára, hogy van esély a sportban is maradandót alkotni.

Az ember természetes környezetének tárgyi javai, különösen a fizikai és biológiai képződmények vagy képződménycsoportok, geológiai és geomorfológiai képződmények, természeti tájak, természeti területek, életközösségek és ökológiai rendszerek; valamint az ember körülvevő környezet fenntartásához kapcsolódó szellemi termékek.

MEDVEFEJES TÓ

A Körös-Maros Nemzeti Park fennhatósága alá tartozó mezőberényi Medvefejes (szikes) tó városunk fontos természeti értéke. Nevét madártávlatból jól látható alakjának köszönheti. Környéke különleges madárrezervátum: számos védett madárfaj, különféle szili fészkelő közösségek alkalmi előfordulási, gyülekező, szaporodási és vonulási helye.

NYÚLÁNK SÁRMA

A nyúlánk sárma a zárvatermők törzsébe, az egyszikűek osztályába és a liliomfélék családjába tartozó növény. Védett területeken több helyen is előfordul sok ezer példányban, de a mezőberényihez hasonló részeken nagyon ritka. Ritkaságával, védettségével figyelmet érdemel, nem csak Mezőberény, de a térség természetes környezetének megőrzendő értéke is.

SÁRGA ERDEI TULIPÁN

A sárga erdei tulipán Magyarországon szinte egyáltalán nem található meg, Dél-Európában és Nyugat-Európa egyes országaiban őshonos, vadon élő növény. A tulipán alakja ősi magyar népművészeti jelkép. Motívuma a magyar hagyományban több helyen is megjelenik: fafaragásokon, kapufélfákon, fejfákon, kályhacsempéken, cserépedényeken, hímzéseken. A növény Mezőberényben helyi védettség alatt áll.

A MEZŐBERÉNYI VASÚTÁLLOMÁS HÁROM KOCSÁNYOS TÖLGYE

Európa nagy részén elterjedt, a Kárpát-medencében élő hét tölgyfaj egyike. A mezőberényi vasútállomás tölgyfái egy 1800-as években történő vasútépítés során felszámolt temető területéhez tartoztak, legalább 200 évesek. Matuzsálemi életkoruknak, méretüknek köszönhetően is odafigyelést, védelmet érdemelnek.

Mezőberényi Városi Liget

A Városi Liget park jellege, térszerkezete, biológiai sokfélesége természeti, kert- és kultúrtörténeti értékeket őriz. Az ismeretterjesztés, szemléletformálás, környezettudatos magatartás- és cselekvésformák kialakításának fontos helyszíne. A környezet megőrzésével biztosítja a szabadban történő felüdülést, ismeret- és élményszerzést, pihenést, játékot.

Mezőberényi Városi Liget fái

A Városi Liget a mezőberényi Városháza közelében található, az 1800- as években épült copf stílusú Wencheim-Fejérvári kastély parkjának fennmaradó része. A világháborús hősök emlékére ültetett, eredetileg 300 faállománynak már csak egy része maradt meg. A Városi Liget park jellege, biológiai sokfélesége, természeti, kert- és kultúrtörténeti értékeket őriz.

MEZŐBERÉNY KUNHALMAI

A kunhalmok legrégebbi kultúrtörténeti emlékeink, a Kárpát-medence alföldi részén előforduló mesterségesen létrehozott jellegzetes földhalmok, különböző korokból származnak. A legkorábbi leletek szerint elsődlegesen lakódombok voltak, később temetkezési célt szolgáltak, de minden időben és korszakban betöltöttek valamilyen funkciót.

A folyamatosan bővülő
Mezőberényi Települési Értéktár
a www.mezobereny.hu
weboldalon tekinthető meg.

A **MAGYAR NEMZETI ÉRTÉKEKRŐL** ÉS A **HUNGARIKUMOKRÓL** A
2012. ÉVI XXX. TÖRVÉNY, VALAMINT A **2015. ÉVI LXXX. TÖRVÉNY** RENDELKEZIK.

Magyarország Alaptörvénye alapján, az Országgyűlés megállapította, hogy a magyar nemzeti értékek megőrzendő és egyedülálló értékek, azokat értéktárban kell összesíteni. A 2012. évi XXX. törvény szerint a nemzeti értékek Települési Értéktárba történő felvételét, adatlap kitöltésével és benyújtásával bárki kezdeményezheti a polgármesterhez címzett javaslatában.

Ha ismer olyan, Mezőberényben fellelhető értéket, amit kiemelkedőnek tart, és szeretné, hogy része legyen a Települési Értéktárnak, nyújtsa be javaslatát.

Bővebb információ:
Orlai Petrics Soma Kulturális Központ, tel.: +36 66 515-553
valamint **www.mezobereny.hu** Települési Értéktár menüpont

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a "[nemzeti érték megnevezése]"
[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez

Készítette:
..... (név)
..... (aláírás)
..... (település, dátum)

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név:
Levelezési cím:
Telefonszám:
E-mail cím:

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
   □ agrár- és élelmiszergazdaság □ egészség és életmód □ épített környezet □ ipari és műszaki megoldások
   □ kulturális örökség □ sport □ természeti környezet □ turizmus
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik □ települési □ tájegységi □ megyei
   □ külhoni magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása
6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett
7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)
8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe

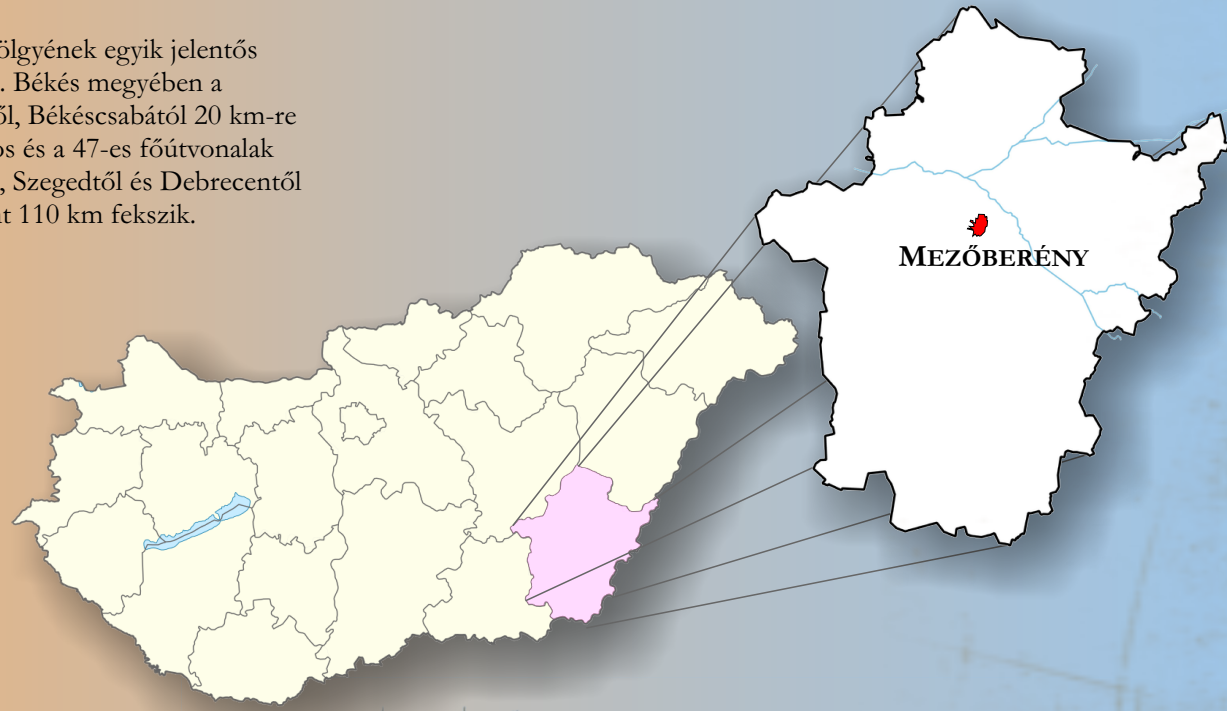
III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Mezőberény

a Körösök-völgyének egyik jelentős települése. Békés megyében a megyeszékhelytől, Békéscsabától 20 km-re északra, a 46-os és a 47-es főútvonalak csomópontjában, Szegedtől és Debrecentől egyaránt 110 km fekszik.

Mezőberény

www.mezobereny.hu

Impresszum

Mezőberény Város Önkormányzata megbízásából kiadja:
Orlai Petrics Soma Kulturális Központ
Felelős kiadó:
Smiriné Kokauszki Erika

Települési Értéktár Bizottság:
cím: 5650 Mezőberény, Kossuth Lajos tér 1.
tel: +36 66 515-515
email: info@mezobereny.hu
web: www.mezobereny.hu
elnök: Körösi Mihály

szöveg és tartalmi szerkesztés
a Települési Értéktár alapján: Patai Borbála
fotó: a Települési Értéktár archivuma
grafika és nyomdai előkészítés: Makra Péter
nyomdai kivitelezés: Berény Nyomda Mezőberény

HUNGARIKUM
HUNGARIKUM BIZOTTSÁG

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTÉRIUM

NAKVI
Nemzeti Agrárszaktanácsadási,
Képzési és Vidékfejlesztési Intézet